

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 12C/92/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8313204069
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Tomášová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2016:8313204069.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Janou Tomášovou v právnej veci navrhovateľa: CD Consulting s.r.o., so sídlom Politických väzňů 1272/21, Nové Město, 110 00, Česká republika, IČO: 264 29 705, zast. Fridrich Paľko, s.r.o. IČO: 36 864 421, Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, proti odporkyni: L. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom Č. E. XXX/XX, XXX XX V. W. Z., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne: Združenie spotrebiteľov Slovenska, o.z. so sídlom Janka Kráľa 7, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 42 309 166, zast. Mgr. Henrichom Schindlerom, advokátom, so sídlom Janka Kráľa 7, 974 01 Banská Bystrica, o zaplatenie príslušenstva, takto

rozhodol:

Súd konanie v časti o zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne zo sumy 774,- eur od 02.11.2009 do 21.4.2010 **z a s t a v u j e .**

V prevyšujúcej časti súd návrh **z a m i e t a .**

Súd **p r i p ú ť a**, aby do konania na strane odporkyne vstúpilo ako vedľajší účastník Združenie spotrebiteľov Slovenska, o. z., IČO: 42 309 166, so sídlom Janka Kráľa 7, Banská Bystrica, zastúpené Mgr. Henrichom Schindlerom, advokátom, Janka Kráľa 7, Banská Bystrica.

Súd odporkyni náhradu trov konanie **n e p r i z n á v a .**

Navrhovateľ je **p o v i n n ý** nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania vo výške 58,54 eur na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ návrhom doručeným súd dňa 28.03.2013 sa podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu, vymáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd na základe zmenky zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi:

- a),zmenkový úrok vo výške 0,25% denne:
- zo sumy 774 eur od 02.11.2009 do 21.04.2010, čo predstavuje sumu 330,88 eur
- b) 6%-ný ročný úrok zmenkovej sumy
- 774 eur od 18.01.2010 do 21.04.2010, čo predstavuje 11,95 eur
- c) zmenkovú odmenu vo výške 1/3% zo zmenkovej sumy, teda 2,58 eur,
- d) náhradu trov konania vo výške súdneho poplatku 19 eur a
- e) trovy právneho zastúpenia vo výške 64,34 eur s DPH.

Rozsudkom č.k. 12C/92/2013-20 zo dňa 27.06.2013 súd návrh zamietol. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ podal návrh na uplatnenie pohľadávky (na tlačive A) podľa článku 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie

vo veciach s nízkou hodnotou sporu, v ktorom žiadal, aby súd vydal rozsudok proti odporckyni na základe zmenkového záväzku. Prvým majiteľom zmenky bola spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o., ktorá zmenku indosovala na terajšieho navrhovateľa. Predmetom činnosti spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., bolo poskytovanie úveru z vlastných zdrojov. Preto okresný súd z úradnej moci tzv. tlačivom B vyzval navrhovateľa uviesť konkrétny právny titul, na základe ktorého bola zmenka vystavená a vyplnená s uvedením prvotného právneho vzťahu medzi pôvodnými účastníkmi konania. Len tak môže súd zistiť, či sa jedná o spotrebiteľský vzťah alebo iný právny vzťah. Navrhovateľ reagoval na túto žiadosť tým, že poskytol súdu dostatočne jasné a primerané informácie o uplatnenej pohľadávke, ktorá je založená na zmenkových nárokoch, vyplývajúcich z platnej zmenky. Preto z jeho strany nie je čo doplniť alebo opraviť. Uplatňuje si majetkové práva zo zmenky, nie z pohľadávky. Disponuje len indosovanou zmenkou a nemá k dispozícii iné primerané a presné údaje alebo listiny, ktoré súd požaduje. Nemá presné údaje na to, aby zhodnotil typ zmenky a titul jej vzniku. Súd v tejto veci konštatoval, že podľa článku 4, bod 3 Nariadenia č. 861/2007 je možnosť zamietnutia návrhu, ak sa návrh nedoplní alebo neopraví. Súd musí z úradnej moci zabezpečiť ochranu spotrebiteľov, aj v prípade tohto zmenkového vzťahu, ak pôvodným vlastníkom zmenky bola POHOTOVOSTĚ, s.r.o., ktorá poskytuje úvery z vlastných zdrojov. Preto súd musel zisťovať, či sa nejedná o spotrebiteľský vzťah zabezpečený vlastnou zmenkou. Ak je prijatá Smernica Rady č. 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ktorá sa týka ochrany spotrebiteľov a definuje nekalé podmienky, ktoré sú potom neplatné, potom aj členské štáty musia poskytovať ochranu spotrebiteľom, s odkazom na § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, týkajúci sa spotrebiteľských zmlúv. Keďže navrhovateľ nedoplnil a neopravil svoj návrh a nie je objektívne možné zistiť, či sa nejedná o spotrebiteľský právny vzťah, ako to naznačuje doložená zmenka a prvotný zmenkový veriteľ POHOTOVOSTĚ, s.r.o.. Súd tak nemohol posúdiť prípadné neprijateľné podmienky a návrh zamietol s poukazom na článok 4, bod 4 Nariadenia Rady č. 861/2007. Aj v liste Európskej komisie z 25.4.2013 pod č. 2012/4165 sa konštatuje nedodržiavanie spotrebiteľského práva a vymáhanie nezákonných pohľadávok. Prvým príkladom je napríklad využívanie blankozmieniek. O zamietnutí návrhu bol navrhovateľ poučený, ak návrh nedoplní alebo vady neodstráni.

Proti rozsudku okresného súdu dal odvolanie navrhovateľ. Navrhovateľ v odvolaní navrhol zmeniť rozsudok a návrhu vyhovieť. Poukázal na abstraktnosť zmenkového záväzku a vytkol súdu prvého stupňa výzvu, ktorú nemal možnosť splniť, pretože disponuje len zmenkou a nemá vedomosť o iných vzťahoch medzi pôvodným vlastníkom zmenky a vystaviteľom zmenky.

Na základe odvolania navrhovateľa Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 29.11.2013, č.k. 20Co/130/2013-37 zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vo svojom rozhodnutí uviedol, že súd prvého stupňa bol nedôsledný, ak vyžadoval od navrhovateľa dôkazy, ktorými navrhovateľ nedisponuje a rozsudok založil výlučne na nepredložení dôkazu o podstate právneho vzťahu, z ktorého zmenka vznikla. V tomto smere je odvolací dôvod opodstatnený. Odvolací súd sa však stotožňuje so súdom prvého stupňa v tom, že relevanciu má otázka, či predmetná zmenka vznikla zo spotrebiteľskej zmluvy. V tejto otázke zostal skutkový stav v rozpore s princípmi súkromného spotrebiteľského práva nezistený. Vzhľadom na to neboli splnené podmienky na iné ako kasačné rozhodnutie, pretože súd prvého stupňa pre nesprávne právne posúdenie veci (nepoužil správny predpis) nedostatočne zistil skutkový stav (§ 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p.). Úlohou súdu prvého stupňa bude inak ako od navrhovateľa zadovážiť zmluvu, ktorá bola základom pre vystavenie zmenky. Číslo zmluvy je na zmenke. Zmluvu je možné zadovážiť viacerými spôsobmi, najmä od pôvodného veriteľa (POHOTOVOSTĚ, s.r.o.), od odporcu, ale najhospodárnejšie zo spisu z exekučného oddelenia. Zdá sa totiž, že predmetnému sporu predchádzalo exekučné konanie na základe rozhodcovského rozsudku založeného na rozhodcovskej doložke upravenej v zmluve. Ďalej bude úlohou súdu prvého stupňa zistiť, či vzťah, z ktorého vznikla zmenka, je vzťahom medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Javí sa, že v prípade, ak nejde o spotrebiteľskú zmluvu a súd nezistí neplatnosť zmenky, nemal by existovať dôvod návrhu nevyhovieť s tým, že prípadné právo odporcu proti pôvodnému veriteľovi na náhradu škody nie je dotknuté.

Z uvedeného dôvodu preto prvostupňový súd opätovne vec prejednal v súlade s pokynmi odvolacieho súdu prihládajúc na právny názor odvolacieho súdu, ktorým bol v zmysle ustanovení § 226 Občianskeho súdneho poriadku viazaný.

Po vrátení veci súd doplnil dokazovanie a zistil tento skutkový stav veci:

Z obsahu návrhu vyplýva, že navrhovateľ si uplatňuje právo zo zmenky. Ako indosátor je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavila odporkyňa dňa 24.02.2009 na zmenkovú sumu 774,- eur, pričom sa zaviazala aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25% denne od 02.11.2009. Indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou, na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia. Za miesto splatenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa - POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, pričom vystaviteľ doposiaľ zaplatil na uvedenú zmenkovú sumu 774 eur na istinu a 140 eur na úroky. Keďže zmenková listina je opatrená doložkou bez protestu, indosant nenechal skutočnosť predĺženia zmenky na platenie zistiť verejnou listinou. Navrhovateľ žiadal, aby súd podľa článku 7 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 vydal rozsudok, ktorým uloží odporkyňi do 3 dní povinnosť uhradiť žalovanú zmenkovú sumu s príslušenstvom. Navrhovateľ nežiadal vo veci nariadiť pojednávanie a k návrhu pripojil listinné dôkazy a to výpis z obchodného registra a originál zmeny vystavenej odporcom. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, pričom vystaviteľ doposiaľ zaplatil 914 eur, pričom na zmenkovú sumu uhradil 774 eur a na úroky doposiaľ uhradil sumu 140 eur.

Z uvedeného návrhu, ďalej vyplýva, že navrhovateľ si uplatňuje ako indosatár práva zo zmenky, ktorú získal od predchádzajúceho veriteľa POHOTOVOSTĚ, s.r.o. so sídlom v Bratislave, pričom navrhovateľ tvrdil, že nemá k dispozícii úverovú zmluvu uzavretú medzi spoločnosťou POHOTOVOSTĚ s.r.o. a odporkyňou.

Podaním doručeným súdu dňa 22.12.2015 navrhovateľ zobral návrh v časti zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne späť a tým, že v konaní si ďalej uplatňuje nárok na zaplatenie zmenkového úroku 0,06 % denne.

Podľa § 96 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), navrhovateľ môže vziať za konania späť návrh na jeho začatie, a to sčasti alebo celkom. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví.

Podľa § 96 ods. 3 O.s.p.; nesúhlas odporcu so späťvzatím návrhu nie je účinný, ak dôjde k späťvzatiu návrhu skôr, než sa začalo pojednávanie, alebo ak ide o späťvzatie návrhu na rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je. V takomto prípade súd rozhodne o zastavení konania do 30 dní od späťvzatia návrhu.

V prejednávanej veci zobral navrhovateľ žalobu čiastočne späť a v tejto časti žiadal konanie zastaviť. Súhlas odporkyne s čiastočným zastavením konania súd nežiadal z dôvodu, že k späťvzatiu žaloby došlo ešte pred prvým pojednávaním vo veci. Súd preto konanie čiastočne zastavil tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Odporkyňa sa k podanému návrhu nevyjadrila.

Vedľajší účastník na strane odporcu žiadal návrh zamietnuť z dôvodu, že sa jedná o spotrebiteľský vzťah, na čo súd ma prihliadať ex offa a zmenka je neplatná, ako neprijateľná zmluvná podmienka. Poukazoval na vysoké úroky a aj na to, že zmluva nemá náležitosti podľa zákona. Zároveň vzniesol aj námietku premlčania.

Na prejednanie veci samej súd nenariadil pojednávanie, pretože podľa § 115a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (Nariadenie európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.07.2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu), pojednávanie nie je potrebné nariaďovať v drobných sporoch.

Podľa § 200ea ods. 1, 3 Občianskeho súdneho poriadku ak v priebehu konania dosiahne predmet konania sumu 1.000,- eur, od toho okamihu ide o drobný spor; ak je predmetom konania iba príslušenstvo pohľadávky, ktorého hodnota neprevyšuje sumu podľa odseku 1, konanie sa považuje za drobný spor.

Oznámenie o termíne verejného vyhlásenia rozsudku bolo zverejnené na úradnej tabuli a bolo vyvesené dňa 03.06.2016.

Súd vykonal dokazovanie a to oboznámením sa s obsahom návrhu na uplatnenie pohľadávky, so zmenkou, s úplným výpisom z obchodného registra navrhovateľa vedeného Městským soudem v

Praze, oddiel C, vložka 81616, s pripojeným exekučným spisom Okresného súdu Humenné sp.zn. 22Er/236/2010 a z neho predovšetkým s úverovou zmluvou a všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, ako aj výpisom z obchodného registra predchádzajúceho veriteľa Pohotovosť, s.r.o. so sídlom Bratislava.

Súd dospel k záveru, že aj v tomto konaní podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 o európskych konaniach vo veciach s nízkou hodnotou sporu, ale aj v konaniach kde sa uplatňuje právo z cenných papierov, je súd povinný z úradnej povinnosti skúmať, či sa nejedná o spotrebiteľské právne vzťahy. To, že sa jedná o konanie s nízkou hodnotou sporu, respektíve, že si navrhovateľ uplatňuje právo zo zmenky, na tomto právnom názore nič nemení. Ak súd zistí, že sa jedná o spotrebiteľský právny vzťah, použije súd v konaní pri jeho posúdení aj normy spotrebiteľského práva a to za účelom súdnej ochrany spotrebiteľa.

Po oboznámení sa s listinnými dôkazmi súd je toho názoru, že v tomto konaní jeho predmetom sú spotrebiteľské právne vzťahy.

Z výpisu z obchodného registra predchádzajúceho veriteľa tejto pohľadávky POHOTOVOSTI, s.r.o. vyplýva, že do predmetu jeho činnosti patrí aj poskytovanie úverov z vlastných zdrojov. Súdu je taktiež známe z jeho činnosti a z iných konaní, že táto spoločnosť poskytuje aj tzv. spotrebiteľské úvery. Z úverovej zmluvy vyplýva, že sa jedná o spotrebiteľský právny vzťah. Uvedené skutočnosti už riešil právoplatne aj exekučný súd.

Zo zmenky predloženej navrhovateľom vyplýva, že listina je označená ako zmenka, je vystavená v Humennom dňa 24.02.2009 s textom: zaplatím za túto zmenku pri predložení na rad: POHOTOVOSTĚ, s.r.o. IČO: 35 807 598, Bratislava sumu 774,- eur a zmenkový úrok 0,25% denne od 02.11.2009. Splatné POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Bratislava. Bez protestu na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia. Vystaviteľom je odporkyňa. Na opačnej strane, na rube zmenky je uvedené: Namiesto nás na rad CD Consulting, s.r.o. - navrhovateľ.

Zo zmluvy o úvere uzavretej medzi POHOTOVOSTĚOU, s.r.o. Bratislava (predchádzajúci veriteľ) a odporcom, číslo zmluvy XXXXXXXX zo dňa 24.02.2009 vyplýva, že odporkyňa bol poskytnutý úver vo výške 350,- eur a odporkyňa sa zaväzuje zaplatiť požičanú sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 322,- eur, t.j. celkovo zaplatiť sumu 672,- eur v 12 mesačných splátkach po 56,- eur počnúc od 28.03.2009 na účet veriteľa. V zmluve o úvere nie sú uvedené úroky z úveru, ani RPMN.

Zo všeobecných podmienok poskytnutia úveru v článku 14, je dohoda o vyplnení zmeniek : Na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky vyplývajúcej z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi vystaviteľ vystavil zmenku, v ktorej nie je vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok, alebo neuhradí včas poslednú splátku, alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní zo zmeniek remitent tak, že ním bude deň, keď v zmysle bodu 4 týchto podmienok sa stal splatný celý dlh.

Zo zmluvy o úvere a všeobecných podmienok v ktorých je dohodnutá aj dohoda o vyplnení zmeniek vyplýva, že neboli individuálne dojednané, sú na formulárových tlačivách, a spotrebiteľ nemal možnosť ich zmeniť, ovplyvniť ich a boli vopred pripravené právnym predchodcom navrhovateľa - veriteľom. Zmenkovú sumu si môže veriteľ vyplniť vo výške ako chce, vrátane istiny, poplatkov, úrokov a rôznych sankcií, bez ohľadu na vôľu dlžníka a bez možnosti kontroly.

Vychádzajúc z vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že návrh je potrebné zamietnuť.

Návrh, ktorý bol predmetom tohto konania spĺňa podmienky na konanie v zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 o európskych konaniach vo veciach s nízkou hodnotou sporu, pretože navrhovateľ je obchodnou spoločnosťou so sídlom na území Českej republiky a odporca je

fyzickou osobou, ktorá má bydlisko na území Slovenskej republiky. Predmetom konania je cezhraničný spor, pričom hodnota nepresahuje 1 000,- eur bez príslušenstva.

Súd je viazaný návrhom. Predmetom konania je spor zo zmenky. Zmenka bola vystavená podľa slovenského práva s miestom vystavenia i platobným miestom nachádzajúcim sa na území SR. Pôvodným veriteľom, ako aj zmenkovým veriteľom a remitentom bola POHOTOVOSŤ, s.r.o., ktorá postúpila túto pohľadávku zo zmenky na českú spoločnosť, terajšieho navrhovateľa. Z tohto dôvodu boli formálne splnené podmienky pre použitie vyššie uvedeného nariadenia.

Keďže navrhovateľ si výslovne uplatňuje právo na zaplatenie žalovanej sumy s príslušenstvom zo zmenky, súd musel zistiť, či zmenka spĺňa náležitosti stanovené zákonom č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch. Predložená zmenka je vlastnou zmenkou. Súd konštatuje, že uvedená zmenka spĺňa všetky náležitosti podľa tohto právneho predpisu a to aj vzhľadom na právny názor Krajského súdu v Prešove vysloveného v obdobnom konaní vo svojom uznesení zo dňa 11. marca 2014, ktorým rozhodoval o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Humenné sp.zn. 21C/124/2013 v právnej veci navrhovateľa CD Consulting, s.r.o. proti odporkyni L. F. o zaplatenie 152,- eur s príslušenstvom. V uvedenom uznesení Krajský súd v Prešove poukázal na to, že zmenka má všetky náležitosti podľa zákona o zmenkách a šekoch a preto sa jedná vzhľadom na tento zákon o platnú zmenku.

Z pripojeného exekučného spisu Okresného súdu Humenné, sp. zn. 22Er/236/2010 vyplýva, že tú istú pohľadávku, z tej istej zmenky a z úverovej zmluvy, t.j. z toho istého spotrebiteľského právneho vzťahu si na základe rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu uplatnil voči odporkyni ako povinnej predchádzajúci veriteľ ako oprávnený - Pohotovosť s.r.o. Z exekučného spisu ďalej vyplýva, že súd žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Dôvodom bolo, že v tomto prípade sa jedná o spotrebiteľský právny vzťah a je preto na neho potrebné použiť právne normy o ochrane spotrebiteľa. Exekučný súd zároveň konštatoval, že rozhodcovské doložky uzavreté v tomto prípade sú neprijateľnou zmluvnou podmienkou a teda sú absolútne neplatné.

Navrhovateľ počas konania zotrval na svojich vyjadreniach, že si uplatňuje práva zo zmenky, ktorá na neho bola indosovaná, ide o drobný spor a súd ma postupovať podľa vyššie uvedeného nariadenia a sám od seba nemá čo iné skúmať, či poskytovať súdnu a právnu ochranu spotrebiteľovi. Nemá ani čo nariaďovať pojednávanie.

V uvedenom spore je zrejmé, že sa jedná o spotrebiteľský vzťah o čom už rozhodli aj iné exekučné súdy. Predmetom konania je zmenka, ktorá slúžila na zabezpečenie, ale aj na uhradenie dlhu vzniknutého zo zmluvy o úvere, ktorý je spotrebiteľským vzťahom. Na uvedený právny vzťah je preto potrebné použiť okrem ustanovení zákona o zmenkách a šekoch aj ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľskom práve a iné spotrebiteľské právne normy EÚ a SR.

Iné exekučné súdy v obdobných exekučných veciach oprávneného Pohotovosť, s.r.o. taktiež konštatovali, že sa jedná o spotrebiteľské právne vzťahy a zamietli žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia. Dôvodom dokonca bolo, že dohoda o vyplnení blankozmenky je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve a je aj v rozpore s dobrými mravmi a preto je absolútne neplatná. Napríklad Uznesenie Okresného súdu Bratislava V., sp.zn. 37Er/5901/2011, zo dňa 04.04.2011, právoplatné dňa 05.05.2011.

Návrhom sa uplatňuje nárok zo zmenky, t.j. cenného papiera a to dokonca z indosovanej zmenky podľa zákona č.191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch, čo umožňuje právnomu predchodcovi navrhovateľa, aby použitím zmenky obišiel ustanovenia o ochrane spotrebiteľa a následne si vymáhal od dlžníka plnenia aj z neprijateľnej zmluvnej podmienky. Zmenka je síce založená na prísnej formálnosti zmenkových vzťahov a vo všeobecnosti sa pri zmenke neskúma causa pôvodného právneho vzťahu. Výsledkom však môže byť, že dôjde k porušeniu rovnosti účastníkov s neužitím tohto inštitútu a to bez možnosti súdnej kontroly (VI.ÚS457/2010 Ústavného súdu CZ).

Podľa rozhodnutia Súdneho dvora EÚ zo 16.11.2010 práve vo veci Pohotovosť, s.r.o. C-76/10, bolo rozhodnuté, že vnútroštátny súd má v každom štádiu konania vrátane výkonu rozhodnutia povinnosť aj bez návrhu posúdiť nekalé povahy sankcií obsiahnutých v zmluve o úvere, ak má súd k tomuto účelu k dispozícii nevyhnutné informácie o právnom a skutkovom stave. V bode 37 tohto rozhodnutia je uvedené,

že sa vychádza z účelu právnej úpravy Smernice č. 93/13 a to, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj úroveň informovanosti a táto informácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah. V bode 38 rozhodnutia je jasne uvedené, že nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné, pričom ide o kogentné ustanovenia, ktoré nie je možné zmeniť. Ich cieľom je nastolenie formálnej rovnováhy vyplývajúcej zo zmluvy medzi právami a povinnosťami zmluvných strán a nahradiť ich skutočnou rovnováhou a zaviesť s nimi reálnu rovnosť medzi účastníkmi právneho vzťahu.

V rozsudku Európskeho súdneho dvora sp.zn. C - 419/2011 zo 14.03.2013 (Česká sporiteľňa a.s. proti J. S.) samotný Európsky súdny dvor v konaní pri uplatnení práva zo zmenky z úradnej moci skúmal postavenie žalovaného ako spotrebiteľa. Podľa záverov tohto rozhodnutia napriek tomu, že v danom prípade sa jedná o vzťah uplatnený na základe zmenky ako abstraktného cenného papiera, je povinnosťou súdu skúmať postavenie žalovaného ako spotrebiteľa.

Pri posúdení veci, súd poukazuje aj na nemecký rozsudok Z1965, podľa ktorého, ak bola zmenka prevedená na iný subjekt (čo je aj tento prípad, pretože prvý zmenkový veriteľ Pohotovosť, s.r.o. ju previedol na navrhovateľa) a pritom jestvujú indície, že zmenka zabezpečovala úver alebo pôžičku pre spotrebiteľa (čo je aj tento prípad), nie je možné poskytnúť ochranu navrhovateľovi, lebo aj nový zmenkový veriteľ, t.j. navrhovateľ si mal preskúmať v súlade so spotrebiteľským právom, či zmenka zabezpečovala spotrebiteľský úver a hlavne z dôvodu, že nadobudol tieto zmenky od subjektov (v tomto prípade Pohotovosť, s.r.o.) o ktorých je všeobecne známe, že predmetom ich činnosti je poskytovanie úverov alebo pôžičiek.

Súd poukazuje aj na list Európskej komisie z 25.04.2013 pod číslom 2012/4165, Vec: výzva - porušenie č. 2012/4165, ktorý bol zaslaný Slovenskej republike práve z dôvodu upozornenia zo strany EK, že SR pravdepodobne dôsledne nedodržiava spotrebiteľské právo EÚ. V tomto liste Európska komisia dokonca výslovne uvádza práve obchodnú spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. (strana 2, 3, 14 listu EK), ako aj už vyššie uvedené rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci Pohotovosť.

Okrem iného sa v tejto výzve výslovne uvádza v bode 4. iné praktiky zamerané na vyhýbanie sa riadnej justičnej kontrole (strana 5 EK): „Okrem rozhodcovského súdu, alebo ako alternatíva k nemu, obchodníci používajú aj iné praktiky a postupy na vymáhanie nezákonných pohľadávok založených na nekalých podmienkach.“ Prvým príkladom uvedeným EK je používanie blankozmeniek. Obchodníci vypíňajú do blankozmeniek svoju nárokovanú sumu, hoci to právne predpisy o spotrebiteľských úveroch nedovoľujú, a napriek skutočnosti, že tieto pohľadávky nemajú oporu v právnych predpisoch a sú založené na nekalých podmienkach. Rozhodcovské rozsudky však vynášajú rozsudky aj na základe týchto zmeniek.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že dohoda o vyplnení zmeniek uvedená vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru je neprijateľnou zmluvou podmienkou, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach oboch účastníkov tohto spotrebiteľského právneho vzťahu, v neprospech spotrebiteľa a je aj v rozpore s dobrými mravmi. Je teda absolútne neplatnou. Bez takejto platnej dohody je preto absolútne neplatná aj samotná zmenka, na základe ktorej si navrhovateľ uplatňuje žalovanú pohľadávku.

Bez platnej dohody o vypíňacom práve nemôže byť platná ani vyplnená zmenka (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Obo/161/2007).

Na uvedený prípad je potrebné okrem zákona o zmenkách a šekoch použiť aj právne názory vo vyššie uvedených rozhodnutiach súdov EÚ a členských štátov EÚ a aplikovať aj tieto právne normy:

Podľa čl. 2 písm. a) smernice 93/13/EHS na účely tejto smernice "nekalé podmienky" znamenajú zmluvné podmienky definované v článku 3.

Podľa čl. 3 ods. 1 a 2 smernice 93/13/EHS zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť,

že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu.

Podľa § 121 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe alebo známe súdu z jeho činnosti, ako aj právne predpisy uverejnené alebo oznámené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky a právne záväzné akty, ktoré boli uverejnené v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev a v Úradnom vestníku Európskej únie.

Podľa § 52 ods. 1 a 2 Zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v platnom znení ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1, 2, 4 písm. k) a 5 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v platnom znení ku dňu uzavretia zmluvy, Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch sa na túto zmluvu nepoužije vzhľadom na § 2, odsek 2, podľa ktorého sa tento zákon nevzťahuje na : písmeno f), teda na úvery na ktorých základe sa vyžaduje, že spotrebiteľ úver splatí v lehote nepresahujúcej tri mesiace alebo maximálne štyrmi splátkami v lehote nepresahujúcej 12 mesiacov.

Podľa § 4 ods. 6 z. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v platnom znení ku dňu uzavretia zmluvy v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Zmluva aj napriek tomu má povahu spotrebiteľskej úverovej zmluvy, inej ako zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa zákona o spotrebiteľských úveroch.

Zmluvné dojednanie - dohodu o vyplnení zmenky súd považuje za také dojednanie, ktoré umožňuje v rozpore s ustanovením § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka požadovať od spotrebiteľa neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Takéto zmluvné dojednanie predstavuje neprijateľnú podmienku uvedenú v spotrebiteľskej zmluve.

Dobrymi mravmi v občianskoprávných vzťahoch sa v súdnej praxi rozumie súbor spoločenských, kultúrnych a mravných pravidiel správania, ktorý je v súlade so všeobecne uznávanými vzťahmi medzi ľuďmi a mravnými princípmi spoločenského zriadenia, a ktorý v historickom vývoji osvedčil istú nemennosť vystihujúcu podstatné historické tendencie, ktoré sú zdieľané rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu základných noriem.

Súd dodáva, že treba rozlišovať neplatnosť zmenky ako cenného papiera buď podľa zákona o zmenkách a šekoch č. 191/1950 Zb., ale na druhej strane je potrebné rozlišovať neplatnosť dojednaní o vystavení, resp. vyplnení zmenky a následne neplatnosť samotnej zmenky vystavenej podľa týchto dojednaní, ak sú v rozpore so spotrebiteľskými právnymi normami a to či už pre neprijateľnosť zmluvných podmienok, alebo pre rozpor s dobrými mravmi. Dohoda o vyplňacom práve k zmenke ako aj zmenka sú neplatné podľa ustanovení spotrebiteľského práva a nie podľa zákona o zmenkách a šekoch. Keďže si návrhovateľ uplatnil výslovne právo zo zmenky, súd celý návrh zamietol. Zmluva a obchodné podmienky nie sú individuálne dojednané a sú na predtlačení formulároch.

V rámci uplatnenia práv zo zmenky sa premieta klasická rímska právna zásada (princíp) „vigilantibus iura scripta sunt“ („práva patria bdelym“ alebo „nech si každý stráži svoje práva“ alebo „zákony sú písané pre bdelych“). Je rozhodným, že kým nevyužitie postupu podľa čl. I § 10, § 17 zmenkového a šekového zákona zo strany iných dlžníkov v prípade uplatnenia práv zo zmenky jej majiteľom znamená stratu možnosti skúmať a spochybňovať zmenku a aktívnu legitimáciu majiteľa zmenky na uplatnenie práv zo zmenky, v spotrebiteľských veciach tomu tak nie je. Princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa cit. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6 MCdo 9/2012: „Kým rešpektovanie princípu „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) v spotrebiteľských právných vzťahoch zo strany dodávateľa (poskytovateľa, podnikateľa) treba vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právných vzťahov reality praktického života, a teda aj zdravému rozumu, odporuje požiadavka na podrobnej (až detailnej) znalosti právnych predpisov (akým je v danej veci zákon o bankách) zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti, mu nemôže byť na ujmu.“

Aj keď dlžník - spotrebiteľ nevznesie námietky proti zmenke, resp. jej vyplneniu, príp. uplatneniu práv zo zmenky, je súd oprávnený a zároveň povinný skúmať platnosť predmetnej zmenky a dohody o jej vyplnení, aktívnu legitimáciu majiteľa zmenky na uplatnenie práv zo zmenky, oprávnenosť postupu pri vyplňaní blankozmenky, a tiež nekalú povahu zmluvných podmienok, dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve, na základe ktorej vznikol záväzok, ktorý zmenka zabezpečuje, a ktorou bolo vydanie zmenky predvídané. V prípade zistených nedostatkov je súd povinný konštatovať rozpor práv uplatnených zo zmenky so zákonom. Ak by došlo k odčleneniu abstraktného vzťahu zo zmenky, nemohol by súd aplikovať právne predpisy o ochrane spotrebiteľa, čím by došlo k zmareniu účelu spotrebiteľského práva a tým aj k odopretiu práva spotrebiteľa na súdnu ochranu.

V tomto konkrétnom prípade súd posúdil za absolútne neplatné dojednanie o vyplnení zmenky, ako aj následne vystavenú samotnú zmenku a to z dvoch samostatných dôvodov.

Dohoda o vyplnení zmenky je neprijateľná zmluvná podmienka a to podľa článku 2 písm. a/ v spojení s ustanovením prílohy odsek 1 písmeno s/ Smernice 93/13/EHS, pretože sa jedná o podmienku ktorej účinkom a dôsledkom by bolo priznanie za neplnenie záväzku zo strany spotrebiteľa, neprimerane vysokého príslušenstva pohľadávky - zmenkový úrok 0,25% denne.

Zároveň ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku aj podľa § 52 a nasledujúce Občianskeho zákonníka a to predovšetkým podľa § 53 odsek 4 písm. k/, pretože umožňuje požadovať od spotrebiteľa neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Podľa § 53 odsek 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

V tomto konkrétnom prípade je zrejmé, že dohoda o vyplnení zmenky a následná vystavená zmenka podľa § 53 odsek 1 Občianskeho zákonníka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a umožňuje mu vymáhať od spotrebiteľa aj neprimerane vysoké sankcie. Okrem toho nebola individuálne dojednaná.

Dojednanie o vypíňacom práve zmenky je neprijateľnou zmluvnou podmienkou aj preto, že na základe tejto podmienky vystavená zmenka umožnila previesť indosáciou bez súhlasu spotrebiteľa práva zo zmluvnej strany Pohotovosť, s.r.o. na navrhovateľa CD Consulting, čím došlo k zhoršeniu postavenia a ochrany práv spotrebiteľa. Zmenka a jej indosácia nadmerne sťažili spotrebiteľovi možnosť realizovať práva spotrebiteľa. Taký záver vyplýva už z charakteru zmenkového konania, ktoré nepripúšťa skúmanie dôvodu vzniknutého záväzku, ani ex offo ochranu spotrebiteľských práv (ÚS ČR IV., ÚS ČR 457/10).

Taktiež je zrejmé, že tento právny úkon a to dohoda o vyplnení zmenky a následne podľa nej vystavená zmenka, sú absolútne neplatné aj podľa § 39 a § 3 Občianskeho zákonníka a to pre rozpor s dobrými mravmi a pre rozpor so zákonom, respektíve snahou veriteľa obísť právne normy spotrebiteľského práva. Účelom tohto právneho úkonu je prostredníctvom zmeniek, obísť vyššie uvedené ustanovenia spotrebiteľského práva zameraného na reálnu a nielen formálnu ochranu práv a povinností spotrebiteľa a to aj súdom, v každom štádiu konania.

Súd poukazuje aj na rozhodnutie NS SR sp. zn. 4 Obo 161/2007 zo dňa 6.5.2008 konštatoval absolútnu neplatnosť úverovej spotrebiteľskej zmluvy podľa § 39 Občianskeho zákonníka a § 265 Obchodného zákonníka. Zároveň NS SR konštatoval, že z absolútne neplatnej úverovej zmluvy nemohlo veriteľovi vzniknúť právo na vyplnenie blankozmenky. V odôvodnení ďalej uviedol: „Obchádzanie zákona obsahom alebo účelom urobeného právneho úkonu spravidla znamená, že právny úkon neodporuje síce výslovnému zneniu zákonného ustanovenia, avšak svojimi dôsledkami sleduje ten cieľ, aby zákon dodržaný nebol. O nedovolenosť a teda aj absolútnu neplatnosť právneho úkonu ide tiež v prípade, keď sa tento prieči dobrým mravom. Obchádzanie zákona spočíva i v zámernom použití prostriedkov, ktoré samy o sebe nie sú zákonom zakázané a v dôsledku čoho vzniknutý stav z hľadiska pozitívneho práva sa javí ako nenapadnuteľný. Konanie „in fraudem legis“ predstavuje postup, keď sa niekto správa podľa práva, ale tak, aby zámerne dosiahol výsledok právnu normou nepredvídaný a nežiaduci.“

Súd je viazaný návrhom a keďže si navrhovateľ uplatňoval v tomto konaní právo zo zmenky, ako z cenného papiera a dohoda o vyplnení zmenky a na jej základe vystavená zmenka sú absolútne neplatné, súd návrh v celom rozsahu zamietol.

Taktiež je potrebné poukázať už na ustálenú judikatúru súdov SR a EÚ, že veriteľ má dôkaznú povinnosť preukázať, že uvedený právny vzťah nie je spotrebiteľským právnym vzťahom, respektíve aj to, že dlžník bral úver ako podnikateľ v rámci svojej podnikateľskej činnosti, respektíve ako nepodnikateľ na výkon svojho povolania. Samotné odškrtnuté políčka v predtlačенých zmluvách, takýmto dôkazom nie sú. V tomto prípade žalobca takéto skutočnosti nepreukázal a neuniesol svoje dôkazné bremeno a dôkaznú povinnosť.

Podľa článku 4 odsek 4 Nariadenia Európskeho parlamentu (ES) č. 861/2007 o európskych konaniach vo veciach s nízkou hodnotou sporu, ak sa súd domnieva, že informácie ktoré poskytol navrhovateľ, nie sú dostatočne jasné alebo primerané, alebo ak tlačivo na uplatnenie pohľadávky nie je správne vyplnené a pokiaľ sa pohľadávka nezdá byť zjavne neopodstatnená alebo návrh neprípustný, dá navrhovateľovi možnosť tlačivo nárok na uplatnenie pohľadávky doplniť alebo opraviť, alebo predložiť týmto orgánom určené doplňujúce informácie alebo dokumenty, alebo vziať pohľadávku späť a to v lehote určenej týmto orgánom. Na tento účel súd alebo tribunál použije tlačivo B, ako je uvedené v prílohe II.

Z toho vyplýva, že ak sa pohľadávka zdá zjavne neopodstatnená alebo návrh neprípustný, alebo ak navrhovateľ tlačivo na uplatnenie pohľadávky nedoplnil alebo neopravil v rámci určenej lehoty, návrh sa zamietne.

Podľa bodu 13 nariadenia pojmy: „zjavne neopodstatnené“ v kontexte zamietnutia pohľadávky a „neprípustné“ v kontexte zamietnutia návrhu by sa mali určiť v súlade s vnútroštátnym právom.

V tomto prípade je zrejmé vzhľadom na vyššie uvedené odôvodnenie, že pohľadávka žalobcu uplatnená v tomto konaní je v rozpore so spotrebiteľským právom a je zjavne neopodstatnená a neprípustná. Súd preto bez nariadenia pojednávania bez ďalšieho postupu podľa článku 5 nariadenia nasledujúceho s poukazom na bod 13 preambuly nariadenia a článok 4 odsek 4 nariadenia, návrh navrhovateľa zamietol.

Podľa citovaného nariadenia a aj podľa O.s.p. súd môže, ale nemusí v tzv. drobných sporoch nariaďovať pojednávanie. Vzhľadom na túto skutočnosť a na to, že navrhovateľ výslovne uvádza, že vo veci súd nemá nariaďovať pojednávanie a aj na to, že súdu je známe z jeho činnosti, že odporcovia - spotrebitelia v týchto veciach sú spravidla nečinní a ani sa nevyjadrujú, súd vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania.

Súd tu poukazuje aj na právny názor Okresného súdu Spišská nová Ves v obdobnej veci sp.zn. 11C/125/2013 v rozsudku zo dňa 21.01.2014 a tiež na názor Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/339/2014 vyhovený v rozsudku zo dňa 26.02.2015.

V danej veci počas konania vstúpil do konania na strane odporokyne vedľajší účastník z vlastnej iniciatívy svojim písomným podaním. Zároveň sa vo veci vyjadril a poukázal na neprijateľné zmluvné podmienky, spotrebiteľské vzťahy a neplatnosť dohody o zmenke. Z tohto dôvodu súd rozhodoval aj o prípustnosti vedľajšieho účastníka do konania v rozhodnutí vo veci samej, vzhľadom na veľké množstvo týchto žalôb - návrhov a zásadu hospodárnosti konania.

Podľa § 93 odsek 1 O.s.p., ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je.

Podľa § 93 odsek 2 O.s.p., ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa § 93 odsek 3 O.s.p., do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh.

Pokiaľ ide o vedľajšieho účastníka, je potrebné rozlišovať za súčasného právneho stavu dve skupiny. Prvou skupinou subjektov, ktoré môžu v konaní vystupovať ako vedľajší účastník, sú osoby, ktoré majú právny záujem na výsledku tohto konania. Tu musí ísť o hmotnoprávny záujem vedľajšieho účastníka na výsledku konania (§ 93 odsek 1 Občianskeho súdneho poriadku).

S účinnosťou od 15.10.2008 O.s.p. zaviedol novú skupinu subjektov, ktoré môžu vystupovať v konaní ako vedľajší účastníci a síce ide o ustanovenie §93 ods. 2 O.s.p. Medzi tieto subjekty môžeme zaradiť aj právnické osoby, ktorých predmetom činnosti je ochrana spotrebiteľa, pričom tento zámer zákonodarcu vyplýva aj z dôvodovej správy k ustanoveniu §93 ods. 2 O.s.p. Citované ustanovenie nevyžaduje právny záujem právnických osôb, ktorých cieľom je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Legitimáciu na vstup tohto vedľajšieho účastníka do konania dával podľa právnej úpravy účinnej do 31.12.2014 samotný zákon, bez toho aby zákon explicitne vyžadoval súhlas účastníka na strane ktorého vedľajší účastník vystupuje so vstupom vedľajšieho účastníka do konania.

Odvolacie súdy v súvislosti so znením § 93 O.s.p. účinným do 31.12.2014 už viackrát ustálili, a vyplývalo to aj zo znenia § 93 O.s.p., že súhlas účastníka konania na vstup vedľajšieho účastníka sa nevyžaduje a nie je ani potrebný (napr. Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29.11.2012 sp.zn. 14Co/415/2012). Preto vedľajší účastník podľa predošlej právnej úpravy vstúpil do konania momentom, keď bolo súdu doručené písomné podanie o tom, že ako vedľajší účastník do konania vstupuje.

S účinnosťou od 01.01.2015 sa zákonom č. 353/2014 Z.z. novelizovalo ust. § 93 ods. 3 O.s.p., podľa ktorého ak ako vedľajší účastník vstupuje do konania z vlastného podnetu právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa podľa osobitného predpisu, súčasťou oznámenia o vstupe musí byť aj súhlas účastníka, popri ktorom sa zúčastňuje na konaní, inak súd na oznámenie o vstupe neprihliada.

K základným princípom právneho štátu patrí právna istota a dôvera občanov a právnických osôb v právo a právny poriadok. S tým úzko súvisí neprípustnosť spätnej účinnosti právnych predpisov. Všeobecne platí, že právne predpisy nepôsobia späť (lex retro nom agit). Právne vzťahy, nároky z nich vyplývajúce sa musia spravovať normami, ktoré platili v čase ich vzniku. Subjekt, ktorý v minulosti urobil nejaký právny úkon, nemôže totiž vedieť, aké budú jeho dôsledky podľa následných, spätne pôsobiacich úprav. Použitie predpisu na prípady, ktoré sa stali pred jeho účinnosťou, viedlo by tak k situácii, že legi posteriori sa umožní modifikácia právnych vzťahov založených v čase pôsobnosti legis prioris, čo je zásadne neprípustné. Tento všeobecný zákaz sa meritórne týka retroaktivity pravej, vedúcej k zmene právnych pomerov vzniknutých v minulosti.

Podľa právnej teórie v prípade nepravej retroaktivity platí princíp prípustnosti a legislatívnej priechodnosti. Podľa štandardného normotvorného prístupu sa pri časovom strete dvoch právnych predpisov novou úpravou spravujú aj vzťahy založené zrušenou normou. Táto úprava vstupuje do právnych vzťahov vzniknutých v minulosti s tým, že odo dňa svojej účinnosti ich môže novo regulovať - meniť, dopĺňať, rušiť, spájať s nimi iné práva a povinnosti atď. Za legislatívne korektné však možno považovať iba také riešenie, aby samotný vznik vzťahov a práva z nich vyplývajúce do účinnosti neskoršieho predpisu, sa posudzovali podľa zrušenej úpravy (nepravá retroaktivita). Úprava podrobnosti stretu časovo rozdielnych predpisov je vecou prechodných ustanovení následného predpisu.

V prejednávanej príprave je potrebné uviesť, že pokiaľ by sa pripustilo, že novela č. 353/2014 Z. z., ktorá zaviedla novú podmienku vstupu vedľajšieho účastníka do konania- súhlas účastníka popri ktorom sa zúčastňuje na konaní, ktorý musí byť súčasťou oznámenia o vstupe do konania sa uplatní aj na vstupy vedľajších účastníkov do konaní uskutočnené pred jej účinnosťou, uplatnil by sa princíp pravej retroaktivity, ktorý je v našom právnom poriadku (s výnimkou trestného práva) neprípustný. Z uvedeného nesporne vyplýva, že podmienky vstupu vedľajšieho účastníka do konania môžu byť posudzované len s ohľadom na podmienky vstupu vedľajšieho účastníka do konania, ktoré boli v platnosti v čase vstupu vedľajšieho účastníka. Ak by sa novozavedená podmienka vstupu vedľajšieho účastníka do konania mala vzťahovať na skoršie vstupy vedľajších účastníkov do konaní, znamenalo by to, že postup vedľajšieho účastníka, ktorý bol v súlade s vtedy platným znením O.s.p., by sa dnes mohol označiť za neúčinný, na takýto vstup vedľajšieho účastníka do konania by súd neprihliadal, a teda by sa použila pravá retroaktivita.

Zákon č. 353/2014 Z. z. neobsahuje vlastné prechodné ustanovenia a preto je potrebné jeho účinky vykladať v súlade s princípom zákazu pravej retroaktivity.

Ak nie je v prechodných ustanoveniach výslovne uvedené inak, je pri strete starej a novej úpravy nutné vychádzať zo všeobecne platnej zásady nepravej retroaktivity procesných noriem, teda aplikácie nových procesných noriem pre skôr začaté konania. V takomto prípade sa v konaní pokračuje podľa neskoršieho zákona s tým, že právne účinky úkonov uskutočnených skôr zostávajú v platnosti (Rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 25.07.2007 sp.zn. 1 Azs 55/2006).

Čo sa týka nepravej retroaktivity v procesnom práve a názorov v odbornej literatúre na ňu z povahy procesného práva vyplýva, že nové procesné právo (jeho zmeny) má pôsobiť odo dňa nadobudnutia účinnosti nového zákona, a to aj pre konania zahájené pred jeho účinnosťou. Účinky procesných úkonov súdu a účastníkov, ktoré s nimi spájala či nespájala skoršia úprava, však zostávajú zachované (uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp.zn. II ÚS 512/05).

Keďže v danej veci vstúpila do konania právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana spotrebiteľských práv, pričom v tomto konaní ide o spotrebiteľskú vec a to oznámením o vstupe do konania dňa 11.11.2014, teda do účinnosti novely Občianskeho súdneho poriadku (01.01.2015), súd

dospel k záveru, zákonné podmienky na vstup vedľajšieho účastníka v čase jeho vstupu boli teda splnené a preto súd pripustil vstup vedľajšieho účastníka do konania na strane odporkyne.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. Neúspešnému navrhovateľovi nevzniklo právo na náhradu trov tohto konania a úspešný odporkyňa si trovy konania neuplatnila resp. jej žiadne trovy nevznikli.

Vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne súd priznal trovy konania, pretože vystupoval na strane odporkyne, ktorý bol v konaní plne úspešný. Trovy vedľajšieho účastníka pozostávajú z trov právneho zastúpenia vypočítaných podľa vyhl. č.655/2004 Z.z. vo výške 58,54 eur a to za 2 úkony právnej pomoci po 16,60 eur / 1) prevzatie zastupovania, 2) vyjadrenie k návrhu /, režijný paušál za rok 2015 vo výške 2 x 8,39 eur a 20% DPH, pričom súd pri výpočte odmeny trov právneho zastúpenia vychádzal z toho, že predmetom konania bolo len príslušenstvo a nie suma 774,- eur, ktorú ako výpočtový základ pre výpočet trov právneho zastúpenia použil právny zástupca vedľajšieho účastníka.

Zároveň súd nepriznal právnemu zástupcovi vedľajšieho účastníka odmenu za úkon -vyjadrenie k návrhu zo dňa 01.06.2016, nakoľko v ňom opätovne poukázal na neprijateľné zmluvné podmienky, na ktoré poukázal už vo svojom predchádzajúcom vyjadrení, teda súd mal za to, bol neúčelný a duplicitný.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove, prostredníctvom tunajšieho súdu.

Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané po uplynutí lehoty preto, že sa odvolateľ spravoval nesprávnym poučením súdu o lehote na podanie odvolania. Ak rozhodnutie neobsahuje poučenie o lehote na podanie odvolania, alebo ak obsahuje nesprávne poučenie o tom, že odvolanie nie je prípustné, možno podať odvolanie do 3 mesiacov od doručenia.

V podanom odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 OSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 OSP).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal nevyhnutné dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.)
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O.s.p).

Podľa § 251 ods.1 O.s.,p.; Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.